

ACC. N:R M. 14192: 1-8.

Landskap: Blekinge Upptecknare: Eric B. Karlsson, Tving
Härad: Medelstadi Berättare: olika personer; se uppteckn.
Socken: Tving Berättarens yrke: blodens bakoda!
Uppteckningsår: 1956 Född år i

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Emigration. s. 1-8.

LUF 103.

Skriv endast på denna sida.

ACC. N:R M. 14192:1.

Frågelista L.U.F. 103

Emigration har väl förekommit överallt i Sverige.

Ifrån denna socken har folk utvandrat, vad jag hört talas om, från fars farfas tid och det var alla slags folkgrupper.

I slutet på 1800-talet reste mycket folk härifrån Tvings s:n till Danmark och Tyskland, många bosatte sig där, men många återkom och blev bosatta i sin födelsebygd, det var mest fattigt arbetsfolk, de reste från hemorten av den anledningen att de kunde förtjäna mera i utlandet, de fick mera betalt för arbetet utomlands, en annan anledning var att särskilt ungdom fick ej arbetsanställning här inom socknen.

Emigrationen till U.S.A. skedde alltjämt, men det var ju mera omständlig resa, det skulle skaffas kapital för resan och det var ej så lätt för ungdom att upplåna kapital, men när de blev kända för arbetsamhet och sparsamhet, vid mognare ålder gick det bättre.

Bondsöner och bonddrängar gick över med tanke på att skaffa kapital för inköp av en gård i hembygden, skraddare reste för att få se och lära sig något nytt samt att skaffa rerelsekapital, bon-

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ans. 103
1.

ACC. N:R M. 14192:2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Bonden för att tjäna pengar att minska sina skulder med, ungdomar som kunde anskaffa respengar emigrerade för att undkomma värnplikten, jag har personligen en bror och fyra kusiner som reste till U.S.A. för att slippa exisera, en av dem är återkommen med så mycket förtjänat att han kunde inköpa en större gård.

Många av de unga som reste ut gifte sig i U.S.A. och stannade kvar där för alltid, någon äldre som var gift här hemma glönde så småningom hemmet och stannade borta för alltid.

Någon hel familj har mig veterligt ej emigrerat härifrån socknen, orsaken till emigrationen var i huvudsak att förtjäna pengar och återkomma, i något fall känner jag till en annan orsak, oenighet i äktenskapet, ett eller annat brott begånget.

Då jag talat om ungdom är det 18 -19 åringar som reste från värnplikten, bönder och bonddrängar var i 25 -35 års åldern, skraddare och övriga yrkesmän i samma ålder, jag vet en skraddare och en skomakare som rest emellan Tvingoch U.S.A. 4 ggr. varje gång för att upphjälpa ekonomin .

Rykten om goda förtjänster i U.S.A. från släkt och vänner loc-

ACC. N:R M. 14192:3.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

3.

lockade oupphörligt nya resenärer till det goda landet U.S.A. men detta var mest kämbart på 1880-till 1900-talet ty därefter kom det många brev att det var ej så gynsamt där borta, särskilt för män, kvinnor var mer efterfrågade vid 1900 talets början.

Någon propaganda för emigration till U.S.A. har ej förekommit här annat än att en och annan kom hem från U.S.A. välklädd och med pengar i börsen, det var propaganda nog för särskilt ungdomen, de äldre genomskådade många gånger den henkomne för bluff, det sades att arbetet var hårt i U.S.A. och den som ej ville arbeta hårt kunde ej bli förmögen där heller, utav mina ungdomsbekanta var det många som gick under i det goda landet.

Förberedelser för resan till U.S.A. skedde så småningom i flertalet fall, men som jag tidigare omnämnt kunde någon med ont samvete på något sätt komma till Göteborg och där ordnades nödiga papper för överresan, då skedde det hastigt utan förberedelse, annars skulle ju kläder anskaffas, de gick omkring och sade adjö till bekanta och vänner, en god matsäck skulle ordnas för resan, var det någon äldre som

ACC. N:R M. 14192:4.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

4.

varit i U.S.A. tidigare och gick dit igen, var det alltid någon ung pojke eller flicka, som gjorde sällskap, de hemvändande prövades noga innan föräldrar och målsmän släppte iväg sina unga på den då långa och besvärliga resan.

Jag har omnämnt att någon reste på grund av dåligt samvete, här vill jag omnämna ett par fall jag mycket väl känner till:

en 40 års man hemmansägare och kronofjärdingsman, han hade hustru och 5 barn, mannen såg mycket bra ut, vad som sådes, han blev omtyckt av en handlarefru i Tving, hur mycket känner jag ej, men så en kväll då några kamrater var på hemväg från Tving beslöto de att hos handlaren dricka ett glas vin, detta var 1887, frun där viskade något i fjärdingsmannens öra och han stannade efter sina kamrater, kl. ett samma natt rullade en vagn över min faders gård och dagen därpå kom fjärdingsmannens dräng hemkörande, han hade då skjutsat sin husbonde till Malmö, mera viste han ej.

Så småningom spreds ryktet att handlaren blivit skjuten i sin säng, han låg sjuk den kvällen, skottet tog ej till döds genast, men

ACC. N:R M. 14192:5.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

5.

han blev aldrig bra mera, handlarefrun förteg hela händelsen och efter några år fick fjärdingsmannen på något sätt reda på att han kunde återvända till hembygden, det skedde 1891, men nu var han döende och levde blott 10 dygn efter hemkomsten, han hade i U.S.A. fått taga ett hårt arbete med vattenspolning i en grusbacke och där ådragit sig t.b.c.

I ett annat fall var det en ung pojke på 18 år, han hade fått amerikafeber, som det sades, föräldrarna hindrade honom varje gång han nämnde resan, så en natt gick han ut i sin fars stall, selade 2 hästar, satte för en lätt vagn körde till Malmö, där sålde han hela ekipaget reste över till Köpenhamn och därifrån till U.S. A. innan spaningarna efter honom och hästarna kom i gång så långt var han ute på havet och stod ej att hejda på den tiden, han har inte av familjen försports sedan, detta var år 1892.

från Köpenhamn kunde alla utresepapper ordnas av agenter, de samarbetade troligen med agenter i både Malmö och Götteborg.

Nu skall jag tala med en emigrant som varit i U.S.A. 2 ger.

V

ACC. N:R M. 14192:6.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

6.

Vi var 4 ungdomar som tyckte att vi skulle resa till U.S.A. vi hade hört hur lätt det gick att skaffa litet kapital, om en kom hit om några år kunde genom den höga kurs dellarn stod i det bli ett startkapital, men att skaffa respengar tog tid och är i anspråk. Ar 1903 hade vi på olika sätt anskaffat det nödiga beloppet 140 svenska kronor, genom agentur i Köpenhamn hade vi fått reda på hur vi skulle bete oss, vi skulle resa till Danmark på våren för att söka arbete, det var ganska vanligt för blekingarna på den tiden, vi skaffade oss en någorlunda hygglig kostym och så den dagen vi fått meddelande att komma reste vi från Helsingborg över till Köpenhamn, några smörgåsar hade vi med oss bestående av grovt bröd, rökt spickefläsk samt ett halvstop bränvin pr man.

I Köpenhamn ordnade agenten alla papper, vi betalade det överskomna priset 140 kr., från Köpenhamn fick vi resa till Esbjerg det tog en natt, i Esbjerg låg en båt som förde oss till Hull i England, därifrån reste vi tåg till Liverpool, det tog ett dygn, i Liverpool gick vi ombord på en mycket stor ångare vilken gick till

ACC. N:R M. 14192: 7.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

7.

diräkt till Boston i U.S.A., det tog 9 dygn över atlanten, vi skulle till Nev-york, där var gott om svenskar vilka talade om att i en liten stad, en dagsresa därifrån var gott om arbete, dit reste jag och kom in på en fabrik för möbeltillverkning.

Där blev jag lovad 1 dollar pr. dag till att börja med, det utökades till 1,50 pr. dag, i gruver eller i hamnar hade de då 2 dollar pr dag, men det var ett mycket hårt arbete.

Under hela resan från Köpenhamn till Boston fick vi mat av rederiet, vår matsäck åt vi som mellanmål, maten ingick i priset 140 kr..

För min egen del tänkte jag enbart på att förtjäna pengar fortare i U.S.A. än i Sverige, vi hade här då 1,50 kr. pr dag, men genom växeln blev det stor skillnad att överföra dollar till Sverige.

Leven i U.S.A. var ju billig gent emot Sverige, ett par pris-skor kostade 2 dollar, en kostym 10 dollar, mat och husrum betalade jag med 4 dollar i veckan.

Större inkomster pr. dag än 2 dollar kunde ej någon vanlig

ACC. N:R M. 14192:8.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

8.

vid denna tid, men ett hårt arbete var det för denna inkomst,,
ryktet om att det kunde skäras guld med tälgnivar i U.S.A. blev
för mig omöjligt jag ville ej satsa livet och resa ut i vildmarken.

Många Svenskar gjorde det, men ej några blekingar, de stanna-
de i städernas utkanter.

Ja så säger Olof Petersson och jag har ej mer att tillägga
om dessa emigranter från Tvings s:n.

XIII